

B & W NAUTILILUS 804

arsen katic

Kultivirani ustroj zvučnika klasične dinamičke koncepcije je s B&W zvučničkim kutijama uz poštivanje tehničke savršenosti uvijek bio namijenjen povlaštenim slušateljima. Ukus se gradi, može ga se deformirati ili razvijati, a upravo je B&W svojim proizvodima, još od vremena Matrix serije krajem sedamdesetih, audiofilima uspio predstavljati dinamičke zvučnike sofisticirane ekspresije kod kojih tehnologija nije tek krinka "komercijalizmu".

Matrix i Nautilus osamstojedinice predstavljaju zvučničku paradigmu i jednu od središnjih točaka audiopovijesti, a razvijeni vizualni identitet Nautilus zvučnika stavlja ih u središte njihovog vlastitog svijeta koji se ne poklapa sa svijetom nijednih drugih zvučnika. Gotovo isto moglo bi se reći i za njihov superioran nastup. Izgled im je oblikovan nježnim krivuljama, a "aktivnost" drva vodi me do analogije s gradnjom drvenih zgrada u japanskom svetištu u Iseu, u kojem se građevine uništavaju i ceremonijalno nanovo podižu svakih dvadeset godina. Te su građevine estetski čiste, istovremeno vrlo stare i potpuno nove, bez dvosmislenosti koja se javlja između sigurnosti staroga i nesigurnosti novoga. U tim zgradama nema ničeg spektakularnog, tendencioznog, osim velike profinjenosti i elegancije utemeljene na vrhunskom umijeću majstora. Taj visoki nivo kvalitete prisutan u preciznim elementima objekata koji nisu građeni s namjerom da traju upravo je ono što zanima današnje dizajnere. Nautilus serija zvučnika

s intrinzičnim skulpturalnim kvalitetama poziva na apstrakciju ljudskog tijela, o čemu sam više pisao u recenziji 803 modela. Nautilus 804 također rabi FST srednjetonu jedinicu od kevlaru i isti visokotonac, a tek su bas jedinice nešto manjeg promjera, no ne i zvučna slika koju on prezentira slušateljima.

STRUKTURA ZVUKA

U prirodi ne postoje grubi prijelazi, u njoj nema egzaktnih rubova i linija. Strukture teku i nježno se prožimaju jedna u drugu. Harmonijska koegzistencija demonstrirana u prirodi prisutna je i u zvuku Nautilusa. Transfer sadržaja glazbe daje potpun dinamički odnos, a zvučnici kreiraju geometriju i formu koja organizira sve elemente glazbe, pri čemu ne prave rezove u glazbenoj građi. Kompleksnost prikaza uvijek posjeduje koherentnost i segmentiranost. Detalji su čisti, dali su novo značenje kompliciranim zvučanjima iznoseći na svjetlo neiskazana poglavlja.

Atmosfera i generiranje formi mase orkestra kroz Schumannove simfonije (Rafael Kubelik, Berliner Philharmoniker, DG 138 860) unutar arhitekturnih značajki prostora sadrži toplu prirodnu svjetlinu s izražajnim karakterom instrumenata uz naglasak na izvanrednu neutralnost i istovjetnost s originalom, na vjerne tonske inverzije i tematska kolabiranja, te posebno jasno i plemenito dinamičko aranžiranje sekvenci nježnih ekstaza (oboa i čelo u drugom stavku "Četvrte simfonije").

Kontinuitet glazbene linije od iznenadne turbulentnosti prema statičnim pasažima, te odlasci u dublje harmonijske vode u "Une barque sur l'ocean" ("Nojima plays Ravel", RR-35) samo je jedno poglavlje o klaviru predstavljenom sa snažnim i neutralnim bojama koje ostvaruju emocionalne klimakse tema. Svakako nešto lijepo i rijetko. Spontanost i lakoća reprodukcije unapređuju prisustvo klaviriste, precizne elemente, emocionalni simbolizam glazbe i nježne harmonije (F. Schubert: "Sonata u B-duru", S. Richter, Eurodisc 86 222). Ekspresivna artikulacija glasa Janet Baker, (G. F. Händel: "Cantata Lucrezia", English Chamber Orchestra, Philips 6500 523) ekstremna preciznost, logička konvergencija orkestra, kvaliteta i esencija s neutralno toplim i ugodnim karakterom zvuka dozvoljavaju muzici da vas vodi puna drame.

Veća čistoća tonova (G. Mahler: "Peta simfonija", G. Solti, CSO, DECCA LSDC 70735/6) uz prisutnu ravnotežu orkestra i napetosti s konzekvencama odmora i relaksacije, strukturalni detalji i ritmičke individualnosti "distorziraju" atmosferu snimke do užitka i pikanterija. Skulpturiranje prostora preko čistih nevidljivih masa je toliko vjerno da slušatelj može ući u takav prostor, on je približan stvarnom, s vizualnom dimenzijom i značajem. Iluzionistička funkcija osigurana je i veličinom i oblikom instrumenata, što je svakako najimpresivniji element Nautilusa. Pogled je višesmjernan, a kontinuitet pokreta uvijek ide s kontinuitetom promjena. Strukturalno, recenzija bi mogla ići po liniji jedne od najstarijih narativnih formi - putopisa.

Iščitavanje iznenađujuće punih i intimnih, gotovo senzualnih gudača u "Tristanu i Izoldi" NPO, C. Paita, DECCA PFS 4158) i njihovo postupno zgušnjavanje i kontrakcije s perfektnim dinamičkim nivoima dramatičnog otvaranja granične mase punog orkestra ili transparentnosti proriđenih tonova laminirano je izvan rubova zvučnika u prostoru sobe kao njezina vizualna ekstenzija. U Palestrininomj "Missi Papae Marcellija" (King's College Choir, Willcocks, EMI 1E 053 02113) bazične definicije volumena su relevantne, a kvaliteta i senzibilnost tonova naglašene, poetične, efemerne. Glasovi troše svoje svjetlo u prolazu, istovremeno krhki i trajni, poput keramike. Fluidna realnost posjeduje i vrijednost permanentnosti oblika i materijala. Pri tome postoje nove vrijednosti, ali i promjena fokusa postojećih sa snažnijim senzualnim carstvom taktilnih vrijednosti. Poput kinetičkih skulptura dinamičkih mobila Alexandera Caldera koje pokreću lagana, slaba strujanja zraka, javljaju se najtiši sudionici zahvaljujući superiornoj rezoluciji srednjetonske jedinice. Prominentni oblici i mase uvijek posjeduju balansiranu distribuciju i intenzitet boja. Područja su im vezana sa značajem koji poziva ravnotežu. Ta ravnoteža i brižljivo orkestrirani pokreti uvlače ne samo muziku nego i fiziku, forme i pokrete, kompleksne petlje sjena, volumena i površine. Violina je karakteristično direktna, poletna, fino izrađena ili, audiofilski rečeno, ultimativne rezolucije bez i najmanje zrnatosti, a čvrsti vizualni prikazi čela i čembala direktni i sofisticirani (A. Corelli: "Sonate za violinu i basso continuo op.5", EMI 1 C 065-46 439).

Alfabetski red, uz pravu veličinu s punom komunikativnom ulogom obogaćenom do potpune objave, kao i dug i precizan silazak i gašenje odjeka zahtijevat će sasvim malu dioptriju mentalne leće kod slušanja Coplandove "The Promise of Living" (Testament, RR-49). Živi zborni stražnji dio upotpunjuje vrhunce gravidnosti uz kolumbovsko oduševljenje slušatelja, a solisti nisu sputani zbijenim redovima zbora. Nema mimikrije koja zaklanja od pogleda ili bilo kakvih nerazmjernih pojedinosti, pa je riječ prisutan urezana u svijesti. Zvuk Händelove "Muke po Ivanu" (G. F. Händel, Capella Savaria, Németh, Hungaroton SLPD 12908) raštrkan je preko zakrivljenih i "zbijenih" površina. Postava je neuturalna s kontroliranom fluktuacijom svjetla i profinjenih boja uz puno "vizualnih" efekata. Ovi efekti su posljedica, sada već mogu reći, B&W nivoa detalja i rezolucije zbog koje su svi elementi razvijeni s identitetom i osobnim jezikom. Presentacija vam se sviđa bez da se odmah fokusirate na određeni element jer posjeduje eleganciju izvornih materijala predstavljenih na rafinirani način. Zvučnik je dramatičan ali nikada na račun životnosti. Kad proizvodi zvukove, veže i proporcije mjesta s prekrasnim osjećajem za boju. Sažeto, zen-čistoća s izrađenim detaljima koji, naravno, presudno definiraju karakter zvuka. Puhači su ponekad slični manifestacijama svjetla koje ulazi kroz male otvore i proreze. Violina je mekana, opet kao svjetlost koja prolazi kroz zaslon ili filter, npr. kroz papir ili plastiku japanskih *shoji* zaslona. Preko svjetla, slično glazbi vidimo poruke topline, udobnosti, kolorističke kvalitete, velike kontraste. Nautilus projicira slike u dvorani, osjećaju se stvari koje kreiraju ambijent i mjesto, građa koja udomljuje i iskazuje teksturu, obasjava površine, i osigurava

životnost. Zvučnik omekšava intenzivno "ljetno" svjetlo i poprima profinjenu "zimsku" prosvijetljenost.

ILUZIJA STVARNOSTI

Složeni izražaj i savršena dosljednost osamstotrojke podučavaju, pokazuju i privlače pozornost slušatelja i na neke probleme osamstočetvorke od ponegdje uočljive zbijenosti zvučnog bogatstva zbog nešto zasjenjene dinamike, te ublaženog i toplijeg visokotonskog spektra što neznatno umanjuje osjećaj zraka, protočnosti i brzine, te smanjuje transparentnosti u tom području. Unatoč tome, okrunit ću lovorom osamstočetvorku, koja je, s obzirom na cijenu, dosegula izražajno savršenstvo i ukupno ravnovjesje zvuka. Instrumentalne boje, kolaž temeljnih dijelova, svi značajni momenti u okružujućem zvučnom krajoliku šire fizičku i duhovnu kartu snimki. Čak i kad glazbenici sasvim tiho sviraju i fino dinamički sjenčaju glazbenu supstancu, prisutna je izvanredna istovjetnost s originalom, a rezolucija najfinijih detalja dovodi do prijelaza od iluzornog k stvarnom, pa je zvučnik "razmetljivo" istinit. Najtiši glazbeni detalji bitni za kreiranje i percepciju prostora omogućavaju vjernu translaciju ambijenta u kojem se glazba stvara, ostavljajući iza sebe ostale zvučnike, i to one s mnogo višom cijenom, s nejasnom ili grubom prezentacijom tog prostora. Zvučna kakofonija slojevitih kompozicija izložena je s ortogonalnom strukturom, zvučnici gotovo nestaju u koherentnom prostoru koji se stapa sa sobom, ostavljajući tek tu iluziju satkanu od laganog zraka. Čarobno!